

**Storumans
kommun**
LUSPIE

Redovisning av
**SKA-område 6 – Skolan och
omvärlden**

Storumans kommuns grundskolor, VT-22

INSTRUKTIONER TILL VERKSAMHETERNA ANG. ANALYS AV SKA-OMRÅDE 6 – SKOLAN OCH OMVÄRLDEN	3
MÅL	3
INDIKATORER	3
UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING.....	3
REDOVISNING AV VERKSAMHETERNAS ANALYSER	5
GUNNARNS SKOLA F-6.....	5
PARKSKOLAN F-3	5
STENSELE SKOLA F-3.....	6
SLUSSFORS SKOLA F-6.....	7
SKYTTEANSKA SKOLAN F-9	7
VALLNÄSSKOLAN ÅK 4–9	7
NATIONELLA STYRDOKUMENT	9

INSTRUKTIONER TILL VERKSAMHETERNA ANG. ANALYS AV SKA-OMRÅDE 6 – SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

SL 10 kap. 8 a § samt Lgr 11, kap. 2.6 - Skolan och omvärlden

MÅL

- Det finns en samsyn om hur arbetet med studie- och yrkesvägledning ska bedrivas i kommunen
- Eleverna har den kunskap de behöver för att kunna genomföra aktiva val av studier/yrken och är behöriga till dessa
- Eleverna väljer i första hand utbildningar i Storuman eller om önskad utbildning ej finns, i grannkommuner
- Skolan ska verka för entreprenörskap i skolan för att stimulera företagande i tidig ålder

INGÅENDE PLANER/RUTINER/ETC.

Plan för studie- och yrkesvägledning i Storumans kommun (upprättad 2018-02-16)

INDIKATORER

Mål och aktiviteter	Mätetal	Verksamhetsnivå	Förvaltningsnivå	Nämndsnivå
Mätning – företagsindex ("Skolans kontakt med det lokala näringslivet")	0,0–4,0	Analys efter genomförda överlämningar.		Delges sammanställningar från förvaltningsnivå.
Prao (minst 10 dagar under åk 8–9) ¹	Genomfört ja/nej			
Studiebesök (arbetsplatser)	Antal genomförda			
Studiebesök (närliggande gymnasieskolor)	Genomfört ja/nej			
Gymnasieinformation (individuella samtal)	Genomfört ja/nej			
Studie och yrkesinformation åk 5–8	Genomfört ja/nej			
Information om lokalt studieutbud åk 9	Genomfört ja/nej			

UPPFÖLJNING/UTVÄRDERING

SYV

Sammanställning av genomförda aktiviteter (se Vad i ovanstående tabell). Besvara även:

- Väljer eleverna i första hand utbildningar i Storuman eller om önskad utbildning ej finns, i grannkommuner?
- Har eleverna den kunskap de behöver för att kunna genomföra aktiva val av studier/yrken och är behöriga till dessa?

Analys: styrkor och utvecklingsbehov av ovanstående.

¹ 10 kapitlet 8a § skollagen

LÄRARNIVÅ

Hur insatt är du som lärare i SYV:s uppdrag? Hur är du som lärare delaktig i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier. Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Alla pedagogiska verksamheter stimulerar entreprenörskap från tidig ålder. Hur stimuleras elevernas nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Lämnas till rektor den 2022-04-01.

VERKSAMHETSNIKVÅ/REKTOR

Redovisning resultat indikatorer samt analys.

Ges eleverna tillfällen att ta initiativ och ansvar och ge dem möjligheter att pröva egna idéer och lösa problem på ett kreativt sätt? Får de uppgifter där de utvecklar sin förmåga att arbeta självständigt och tillsammans med andra? Ges eleverna möjligheter att utveckla och stimulera kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling? Hur stimulera undervisningen nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Ge exempel på aktiviteter i olika åldrar/årskurser/ämnen.

Har enheten rutiner för att alla elever får vägledning? Är lärare insatta i SYV:s uppdrag och är delaktiga i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Utifrån sammanställning SYV - Tillgodoser verksamheten varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet? Utvecklingsmöjligheter.

LÄRARNIVÅ

Hur insatt är du som lärare i SYV:s uppdrag? Hur är du som lärare delaktig i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier. Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vi har mycket liten kunskap om SYV:s arbete, och har haft väldigt lite kontakt med SYV under de senaste åren. Vi planerar att eleverna ska få komma i kontakt med olika yrkesgrupper (via teams) för att få inblick i utbildningskrav och uppgifter.

Alla pedagogiska verksamheter stimulerar entreprenörskap från tidig ålder. Hur stimuleras elevernas nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vi har bl.a. en skolträdgård där eleverna fått vara delaktiga i utsädd, grävarbete och kompost.

Ges eleverna tillfällen att ta initiativ och ansvar och ge dem möjligheter att pröva egna idéer och lösa problem på ett kreativt sätt? Får de uppgifter där de utvecklar sin förmåga att arbeta självständigt och tillsammans med andra? Ges eleverna möjligheter att utveckla och stimulera kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling? Hur stimuleras undervisningen nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Ge exempel på aktiviteter i olika åldrar/årskurser/ämnen.

Vi fick en inspirerande föreläsning vid terminsstart i januari 2022. Ett uppföljande besök skulle därefter genomföras på varje enhet men så har inte skett. Vi har hittills mest diskuterat förmågorna och det entreprenöriella lärandet och hur vi utformar undervisningen i dess anda kommer prioriteras i planeringen av nästa läsår.

Har enheten rutiner för att alla elever får vägledning? Är lärare insatta i SYV:s uppdrag och är delaktiga i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vi som enhet är inte insatta då vi inte haft just någon kontakt med SYV. Den enda insatsen som kan erinras är hanteringen av elevernas språkvalsblanketter.

Vår SYV-plan borde revideras och även innehålla stöd till lärare i arbetet av SYV:en.

Utifrån sammanställning SYV - Tillgodoser verksamheten varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet? Utvecklingsmöjligheter.

Vi gör så gott vi kan på vår lilla enhet. Vi har i flera år efterfrågat kontakt och stöd av SYV i vägledningsarbetet.

LÄRARNIVÅ

Hur insatt är du som lärare i SYV:s uppdrag? Hur är du som lärare delaktig i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier. Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vi har inte någon SYV kopplad till vår verksamhet. När vi arbetar med vårt samhälle/vår kommun så genomför vi studiebesök. (under pandemin har det varit omöjligt)

Alla pedagogiska verksamheter stimulerar entreprenörskap från tidig ålder. Hur stimuleras elevernas nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vid terminsstart i januari 2022 fick vi en inspirerande föreläsning vilken visade på konkreta sätt att jobba med entreprenöriellt lärande. Vi har börjat med att fokusera på förmågorna som ett raster att ha med i undervisningssituationer. Tyvärr har pandemin och bristen på vikarier gjort att våra utvecklingsområden delvis gått i stå. Det entreprenöriella lärande är ett exempel på detta och vi kommer lyfta det igen under planeringen av nästa läsår.

VERKSAMHETSNIKIVÅ/REKTOR

Ges eleverna tillfällen att ta initiativ och ansvar och ge dem möjligheter att pröva egna idéer och lösa problem på ett kreativt sätt? Får de uppgifter där de utvecklar sin förmåga att arbeta självständigt och tillsammans med andra? Ges eleverna möjligheter att utveckla och stimulera kompetenser som att ta initiativ, ansvar och omsätta idéer till handling? Hur stimulera undervisningen nyfikenhet, självtillit, kreativitet och mod att ta risker? Hur främjas elevernas kompetens att fatta beslut, kommunicera och samarbeta? Ge exempel på aktiviteter i olika åldrar/årskurser/ämnen.

Elevgruppen vi jobbar med (5–9 år) har många tillfällen att vara kreativa och pröva egna idéer under skoldagen.

Vi följer våra styrdokument där dessa riktlinjer ingår.

Vi ser Lilla Aktuellt skola varje vecka i åk 2–3.

Entreprenöriellt lärande: Projekt Jordnära ger oss tillfällen att ha konkreta kontakter med vårt samhälle. Vi har haft kontakt kring anskaffning av material till detta. Vi har även fått hjälp med vår kompostering.

Har enheten rutiner för att alla elever får vägledning? Är lärare insatta i SYV:s uppdrag och är delaktiga i arbetet för att stödja och underlätta elevernas val av yrke eller fortsatta studier? Beskrivning och utvecklingsmöjligheter.

Vi har ingen kontakt med SYV.

Utifrån sammanställning SYV - Tillgodoser verksamheten varje elevs behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet? Utvecklingsmöjligheter.

Vi visar exempel på yrkesgrupper kontinuerligt i undervisningen för att stimulera eleverna att bli nyfikna även på arbeten som inte finns i vår kommun eller nära eleverna.

STENSELE SKOLA F-3

LÄRARNIVÅ

I de lägre åldrarna fokuserar vi på att utmana elevernas inneboende kreativitet och uppfinningsriktighet. Skolans lärare arbetar dagligen med att stimulera elevernas nyfikenhet, självtillit och kreativitet. Detta genom att uppmuntra, peppa och stötta eleverna. Genom kooperativt arbetssätt får eleverna lära sig att fatta beslut, kommunicera och samarbeta. Lärarna arbetar för att skapa en teamkänsla som handlar om att stötta och uppmuntra varandra. Detta för att skapa en situation där eleverna tillsammans ska finna lösningen på ett problem. I första hand är det eleverna tillsammans som ska lösa uppgifter. Mentorerna finns med som ett stöd. Exempel på arbetssätt är EPA (ensam, par, alla) eller annan kooperativ övning.

Under läsåret har skolans lärare börjat planera för att utöka det entreprenöriella lärandet på skolan för att utmana eleverna ytterligare och att ta tillvara på den kraft som finns i syfte att utveckla och bygga vidare på elevernas kreativitet och kunskaper.

VERKSAMHETSNIKIVÅ/REKTOR

En viktig aspekt i att uppmuntra elever till att testa idéer, ta initiativ och känna mod är att se det positiva i eventuella misslyckanden. På Stensele skola ses sådana situationer som lärtillfällen och något positivt.

I de lägre åldrarna ges ingen studie- och yrkesvägledning men däremot jobbar skolan för att bredda elevernas världsbild och visa på alternativ. Ett sätt är att visa på alla olika typer av yrken som finns. Under läsåret har studiebesök varit svåra att genomföra p.g.a. Covid-19 men t.ex. i samband med simundervisning har studiebesök

genomförts utifrån förutsättningar. För att inte fastna i enbart offentliga yrken har skolan stora utvecklingsmöjligheter i att visa på den bredd som finns i yrkeslivet i samarbete med vårdnadshavare och eventuellt med lokalt näringsliv där småföretagande är vanligt.

Vidare arbete behövs för att skapa ett strukturerat och systematiskt arbete kring entreprenöriella frågor.

SLUSSFORS SKOLA F-6

Redovisning saknas.

SKYTTEANSKA SKOLAN F-9

Redovisning saknas.

VALLNÄSSKOLAN ÅK 4–9

SYV

Sammanställning av genomförda aktiviteter

Prao

Trots rådande pandemi lyckades vi genomföra 5 dagars prao vardera för åk 8 och 9. Åk 9 genomförde sin praovecka på höstterminen innan smittspridningen tog fart i samhället och åk 8 genomförde sin praovecka när smittspridningen lugnat ner sig på vårterminen. Eleverna får själva ansöka om prao till valfri arbetsplats i eller utanför orten. De väljer en arbetsplats som de är intresserad av och vill veta mer om. Vi uppmanar eleverna att inte välja sina föräldrars/vårdnadshavares arbetsplats. I det dagliga arbetet på praoplatsen får eleverna erfara vilka kunskaper som krävs på en arbetsplats. Genom vägledningssamtalen och även i utvecklingssamtalen med lärarna kan skolan se att eleverna tar till sig ny kunskap inför sitt val till gymnasiet och arbetslivet utifrån deras nya erfarenheter.

Studie- och yrkesinformation

Vallnässkolan utökade detta läsår mer tid till Studie- och yrkesinformation. Både åk 9, 8 och 6 har studievägledning 30 minuter varje vecka under hela läsåret. Där informeras eleverna inför gymnasievalet. Allt från vilka program som finns, till att besöka de närmaste skolorna, behörighet, valprocessen, meritvärde, antagning, budget och CSN med mera. SYV upplever det som positivt att få ha en egen tid med eleverna där många frågor kan besvaras direkt.

Gymnasieinformation

Studie- och yrkesvägledaren håller i en information på hösten till vårdnadshavare och elever i åk 9. Rektor från både Vallnässkolan och Luspengymnasiet fanns med och kunde direkt svara på flera frågor som berörde gymnasiet.

Studievägledande samtal

Alla i åk 9 träffar Studie- och yrkesvägledaren minst en gång enskilt inför gymnasievalet. Utifrån behov kan SYV erbjuda flera vägledningssamtal och de kan även se olika ut för olika individer. SYV hjälper även till med att ordna fram olika blanketter och andra underlag för att underlätta elevernas gymnasieval.

Språkvalsinformation

Efter en "prova på dag" i åk 5 i de moderna språken som erbjuds, (spanska, franska och tyska) får eleverna information om språkvalet av Studie- och yrkesvägledaren. Därefter får eleverna ta med sig en språkvalsblankett hem och göra valet i samråd med sina vårdnadshavare.

Gymnasieval

Nytt för i år är det gymnasieförbund som Storuman och Vilhelmina kommun gått ihop i. Det gamla samverkansavtalet har upphört. För att locka fler ungdomar att välja ett gymnasieprogram i förbundets regi har ett bidrag införts på 750 kr / månad och elev. De program som förbundet inte tillhandahåller kan även fortsättningsvis sökas dock utan bidrag.

Alla elever från åk 9 från Skytteanska skolan i Tärnaby och Vallnässkolan i Storuman besökte både Luspengymnasiet i Storuman och Malgomajskolan i Vilhelmina, för att få se och uppleva utbudet på plats. Men också för att säkerställa att eleverna i kommunens två högstadieskolor får en likvärdig information om det nya gymnasieförbundet samt ge förbundet en ärlig chans att marknadsföra det nya konceptet mot alla kommunens åk nior. Eleverna fick träffa rektorer, lärare och elever som presenterade programmen och besöken var mycket uppskattade och lyckade.

ANALYS

Utifrån de planerade aktiviteterna har eleverna goda förutsättningar att skaffa sig tillräckliga kunskaper att genomföra aktiva val av framtida studier och yrkesval.

Det har skett en ökning av sökningar till program som inte finns på orten, bland annat ekonomiprogrammet efterfrågas av många. På Vallnässkolan är det, enligt första gymnasieantagningen 17 av 42, som sökt ett program inom förbundet. Att elever väljer andra program utanför förbundet kan bero på det något begränsade utbudet och då är de 750 kr förbundet erbjuder inte värt särskilt mycket i sammanhanget. Det är möjligt att fler elever skulle välja förbundet om programutbudet ökade.

LÄRARNIVÅ

Entreprenörskap i skolan jobbar alla med på olika sätt, och i olika grad. Förutom studie- och yrkesvägledare jobbar lärarna med eleverna i olika ämnen där de väcker elevernas nyfikenhet och stimulerar till fortsatta studier. Vi kan tillsammans hitta arbetsformer då det är hela skolans ansvar. Detta arbete är något vi gör tillsammans och då hittar vi också de bästa lösningarna. I skolan finns en samsyn och gemensamma mål och eleverna förstår varför de studerar, hur de på bästa sätt lär sig och vad de ska lära sig sakerna samt vem de är, samt att de har självkänedom och kan fatta goda beslut.

VERKSAMHETSNIVÅ/REKTOR

Studie- och yrkesvägledning (SYV) är integrerad del av utbildningen och sker kontinuerligt under hela läsåret. Skolan har en utbildad studie- och yrkesvägledare som är anställd på 80 %. SYV arbetar utifrån mål beskrivna i Skollagen (2010:800) och skolförordningar.

Det finns en plan för Studie- och yrkesvägledning i Storumans kommun som upprättades 2018, planen kommer att utvärderas och uppdateras under vt-22. Där finns fördelningen av arbetet för rektor, lärare och SYV och en vision för att eleverna ska kunna göra väl underbyggda val.

SYV-träffar har planerats att starta upp igen efter pandemin. Dessa träffar ses som särskilt viktiga när det gäller möjligheter till erfarenhetsutbyte med andra Studie- och yrkesvägledare.

Att jobba entreprenöriellt i skolan består av så mycket mer än att starta företag. Att få utlopp för den egna kreativiteten är en stor del i det entreprenöriella lärandet i skolan. Exempel kan vara allt ifrån experimentell fotografering i bildämnet, hitta lösningar på praktiska problem, elevinflytande genom klassråd/elevråd gällande vardagliga och praktiska frågor. Att utforma frågeställningar som skapar en nyfikenhet och kreativitet kan också vara ett annat exempel på entreprenöriellt lärande.

UTVECKLINGSMÖJLIGHETER (VALLNÄSSKOLAN)

- Utveckla entreprenörskap i de lägre årskurserna på Vallnässkolan.
- Utveckla samarbetet mellan SYV och lärarna.
- Uppdatera SYV-planen.
- Utveckla kvällsträffen med gymnasieinformationen för vårdnadshavare och elev på för att nå ut till fler.
- Säkerställa rutiner så att alla eleverna får en kvalitativ vägledning inför gymnasievalet.
- Påbörja gymnasieinformationen redan på vårterminen i åk 8.

LGR11, KAP. 2.6 – SKOLAN OCH OMVÄRLDEN

Eleverna ska få en utbildning av hög kvalitet i skolan. De ska också få underlag för att välja fortsatt utbildning. Detta förutsätter att den obligatoriska skolan nära samverkar med de gymnasiala utbildningar som eleverna fortsätter till. Det förutsätter också en samverkan med arbetslivet och närsamhället i övrigt.

Mål

Skolans mål är att varje elev

- kan granska olika valmöjligheter och ta ställning till frågor som rör den egna framtiden,
- har inblick i närsamhället och dess arbets-, förenings- och kulturliv, och
- har kännedom om möjligheter till fortsatt utbildning i Sverige och i andra länder.

Riktlinjer

Alla som arbetar i skolan ska

- verka för att utveckla kontakter med kultur- och arbetsliv, föreningsliv samt andra verksamheter utanför skolan som kan berika den som en lärande miljö, och
- bidra till att elevens studie- och yrkesval inte begränsas av könstillhörighet eller av social eller kulturell bakgrund.

Läraren ska

- bidra med underlag för varje elevs val av fortsatt utbildning, och
- medverka till att utveckla kontakter med mottagande skolor samt med organisationer, företag och andra som kan bidra till att berika skolans verksamhet och förankra den i det omgivande samhället.

Studie- och yrkesvägledaren, eller den personal som fullgör motsvarande uppgifter, ska

- informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen och särskilt uppmärksamma möjligheterna för elever med funktionsnedsättning, och
- vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

PRAKTISK ARBETSLIVSORIENTERING

8 a § Huvudmannen ansvarar för att praktisk arbetslivsorientering (prao) anordnas för alla elever under sammanlagt minst tio dagar från och med årskurs 8. Syftet med prao är att eleverna ska få kunskaper om arbetslivet inför kommande studie- och yrkesval.

Prao för en elev ska i första hand anordnas på en arbetsplats och i andra hand genom att eleven deltar i undervisning på ett yrkesprogram i gymnasieskolan. Om det finns synnerliga skäl får andra former av arbetslivsorienterande insatser ersätta prao för en elev. *Lag (2018:105)*.